

Apstiprināts ar Mārupes novada Domes

2020. gada 30. septembra

Sēdes Nr. 19, lēmumu Nr. 38

MĀRUPES NOVADA DOME

MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020.-2025. GADAM

SATURS

TERMINI	3
SAĪSINĀJUMI	4
IEVADS	5
1. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS PLĀNA NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS	6
2. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS.....	7
2.1. Mārupes novada Jaunatnes politikas SVID analīze.....	7
2.2. Mārupes novada jauniešu statistikas raksturojums.....	10
2.3. Jauniešu ikdienas mobilitāte.....	12
2.4. Apmierinātība ar Mārupi kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku	12
2.5. Jauniešu viedoklis par Mārupē risināmajiem jautājumiem jauniešu jomā	15
2.6. Sabiedriska un sociālā aktivitāte.....	16
2.7. Brīvais laiks.....	19
2.7.1. Kur Mārupē vajadzētu rīkot pasākumus jauniešiem	20
2.7.2. Kādas iespējas pavadīt brīvo laiku jaunieši Mārupē vēlētos.	21
2.8. Veselība un veselīgs dzīvesveids.....	22
2.9. Jauniešu iespējas un to izmantošana.....	23
2.10. Jauniešu apmierinātība ar pašreizējo dzīvi kopumā	23
3. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS	25
3.1. Jaunatnes politikas vīzija un prioritātes.....	25
3.2. Rīcības virzieni.....	26
3.2.1. Jauniešu līdzdalība un iniciatīva.....	26
3.2.2. Ilgtspējīga vide	27
3.2.3. Jauniešu centrs.....	29
3.2.4. Neformālā izglītība.....	31
PIELIKUMI.....	33
Pielikums Nr.1 Mārupes novada pašvaldības vispārējie rādītāji	34
Organizācijas, iestādes, struktūrvienības	34
Institucionālā sistēma, budžets un pašvaldības atbalsts darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai	36
Jauniešu aktivitātes, intereses un informētība	41
Jauniešu līdzdalība.....	45
Veselība un droša vide.....	46

TERMINI

Jaunietis – persona vecumā no 13-25 gadiem (likuma „Jaunatnes likums” 1.pants).

Jaunatnes politika – mērķtiecīgu darbību kopums visās valsts politikas jomās, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Jauniešu līdzdalība- process, kurā jauniešiem ir iespēja piedalīties sev būtisku jautājumu izlemšanā un apkārt notiekošā veidošanā ar mērķi uzlabot savu un līdzcilvēku dzīves kvalitāti.

Darbs ar jaunatni – uz jaunatni vērsta rīcības kopums, ietverot jaunatnes aktivitātes, kas nodrošina iespējas jauniešu attīstībai un integrācijai sabiedrībā un kuras veic jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un jaunatnes darbinieki.

Jauniešu centrs – viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Centrs ir īpaši nozīmīgs posms starp „neaktīvo” un „aktīvo” jauniešus, tā ir vieta, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide. Centrs jaunatnes jomā sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām (tajā skaitā dažādām pašvaldību institūcijām, jaunatnes organizācijām, kā arī valsts pārvaldes iestādēm).

Jauniešu organizācija – organizācija, kas veic darbu ar jaunatni: jauniešu biedrība vai to apvienība, jauniešu neformālā grupa, skolēnu pašpārvalde vai to apvienība, studentu pašpārvalde vai to apvienība, jauniešu politiskā organizācija vai to apvienība.

Jaunatnes darbinieks – speciālists, kurš atbilstoši savai profesionālajai kompetencei sekmē jauniešu attīstību un integrāciju sabiedrībā notiekošajos procesos.

Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija - pašvaldības veidota padomdevēj institūcija, kuras mērķis ir veicināt saskaņotu pašvaldības jaunatnes politikas izstrādi un īstenošanu. Tās sastāvā visbiežāk iekļauj pašvaldības speciālistus, kuri veic darbu ar jaunatni, jaunatnes organizāciju un iniciatīvu grupu.

Jaunatnes lietu speciālists - persona, kas plāno, veic un koordinē darbu ar jaunatni, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, īsteno un koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

Jauniešu brīvprātīgais darbs – darbs bez atlīdzības (arī pakalpojumu sniegšana), ko veic jaunietis, nestājoties darba tiesiskajās attiecībās

Neformālā izglītība – Neformālā izglītība papildina formālo izglītību; neformālās izglītības mērķis ir sniegt zināšanas, veidot prasmes, iemaņas un attieksmes, kā arī

veicināt jauniešu vispusīgu attīstību un aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

Interesu izglītība – personas individuālo vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības, kā arī saturīga brīvā laika ārpus formālās izglītības pavadīšanas iespēja, kuras laikā katrs pilnveido savas intereses - mācās dejot, dziedāt, spēlēt kādu mūzikas instrumentu, gleznot, nodarbojas ar sportu, vides pētniecību vai ko citu. Interesu izglītība ir brīvprātīga.

Informācijas punkts – nodrošina jauniešu vajadzībām un interesēm atbilstošas informācijas sniegšanu un izplatīšanu jauniešiem pieejamā un saistošā veidā, izmantojot neformālās metodes un ievērojot Informācijas punkta darbības pamatprincipus.

Resursu punkts - bezmaksas inventārs un telpu izmantošana brīvā laika lietderīgai pavadīšanai, pasākumu organizēšanai Mārupes novada jauniešu organizācijām un neformālajām grupām, izglītības iestāžu klasēm.

SAĪSINĀJUMI

ES – Eiropas Savienība

LR – Latvijas Republika

NVA – Nodarbinātības Valsts Aģentūra

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

MND – Mārupes novada Dome

JSPA – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

NVO – Nevalstiskā organizācija

JC – jauniešu centrs

JKP – Jaunatnes karjeras punkts

JO – Jaunatnes organizācija

JIG – Jaunatnes interešu grupa

JNI – Jauniešu neformālā izglītība

JBD – Jauniešu brīvprātīgais darbs

ID – Izglītības dienests

AN – Attīstības nodaļa

PĪP – Pašvaldības īpašumu pārvalde

IEVADS

Pašvaldības uzdevums ir plānot, īstenot un atbalstīt darbu ar jaunatni, uzlabot jauniešu — personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem — dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, darba tikumu un patriotismu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

Pašvaldības, pildot savas funkcijas, piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā, pamatojoties uz Jaunatnes likuma 5. panta 1. daļu, kas nosaka, ka pašvaldības kompetence ir plānot darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus, un nodrošināt institucionālu sistēmu darbam ar jaunatni.

Izstrādājot Mārupes novada Jaunatnes politikas plānu, tika skatīta sasaiste ar Eiropas jaunatnes mērķiem (*Youth Goals*)¹ uzsverot, ka šie jaunatnes mērķi ir definēti Eiropas līmenī, un nepieciešams rūpīgi izvērtēt, kuri no tiem ir aktuāli un īstenojami Mārupes pašvaldības līmenī. Tika izskatīti visi 11 mērķi un visatbilstošākie integrēti “Mārupes novada Jaunatnes politikas plāns 2020.-2025. gadam.” Projekta “Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģijas izveide” ietvaros, veicot jauniešu vērtējumu un vajadzību analīzi (kvantitatīvo aptauju), papildinājām to ar pētījuma subjektīvo pašvērtējumu jautājumiem, kas ļautu identificēt tieši Mārupes novada jauniešu situāciju dažādu iespēju pieejamībā (izglītība, brīvais laiks, nodarbinātība, veselība u.c.), salīdzinot pašvaldības datus ar nacionālajiem datiem. Darba grupa, apkopojot jauniešu vērtējumus un Eiropas jaunatnes mērķus, izstrādāja Mārupes novada jaunatnes politikas plāna prioritāros rīcības virzienus.

Plāna mērķis ir noteikt Mārupes novada Jaunatnes politikas attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, lai uzlabotu jauniešu dzīves kvalitāti novadā.

Mārupes novada Jaunatnes politikas plānas ir balstīta uz četrām prioritārajām jomām: jauniešu līdzdalība un iniciatīva; ilgtspējīga vide; jauniešu neformālā izglītība; Jauniešu centrs

¹ Pieejams: <http://www.youthgoals.eu/>

1. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS PLĀNA NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Sabiedrībā par jauniešiem saka, ka tie ir mūsu nākotne, bet patiesībā jaunieši ir mūsu šodiena, un tieši tāpēc jauniešos jāiegulda šodien, lai veicinātu viņus kļūt par nozīmīgu sabiedrības attīstības resursu nākotnē.

Mārupes novada Attīstības programma 2020.-2026.gadam Rīcības virziens 12-Pašvaldības pārvalde 12.3 uzdevums-Atbalstīt Jauniešu iniciatīvas nosaka aktualizētu un pilnveidotu jaunatnes politikas dokumenta izveidi.

Mārupes novada jaunatnes politikas plāns ir nepieciešama, lai:

- 1) noteiktu pašvaldības prioritātes un mērķus darbam ar jaunatni;
- 2) skaidri nodefinētu principus jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai.
- 3) sekmētu jauniešu līdzdalību valsts un pašvaldības aktuālo jautājumu risināšanā;
- 4) darbu ar jaunatni veiktu sistemātiski un plānveidīgi, sadarbojoties ar dažādām institūcijām novadā un ārpus tā teritorijas;
- 5) pamatotu izvirzītās prioritātes un rīcības virzienus;

2013. gadā tika izstrādāts pirmais darba ar jaunatni plānošanas dokuments "Mārupes novada jaunatnes politikas stratēģija 2013.-2019. gadam" jaunatnes darba definēšanai, pilnveidošanai un attīstībai.

Turpmākajiem pieciem gadiem darbam ar jaunatni prioritāšu un rīcības virzienu noteikšanai tika ņemta vērā iepriekšējā dokumenta izvērtējums.

Iepriekšējā dokumentā nav iekļauta informācija un dati par jauniešu mērķgrupas aktualitātēm – esošās situācijas apraksts iekļauj pieejamās infrastruktūras aprakstu un pašvaldības īstenoto aktivitāšu pārskatu, bet netiek sniegta detalizēta analīze par jauniešu vērtējumiem, vēlmēm un viedokļiem. Līdz ar to plānošanas dokuments vairāk balstīts darbā ar jaunatni iesaistīto personu un institūciju viedokļos, nevis tiešās mērķgrupas – jauniešu – vērtējumos un vajadzībās. Tāpat novērojams, ka plānošanas dokuments balstās nacionālā līmeņa jaunatnes politikas dokumentā definētajās aktualitātēs, neizvērtējot to aktualitāti lokālā līmenī. Tādēļ turpmākās plānošanas dokumenta izstrādē lielāka uzmanība tiks pievērsta tieši lokālā līmeņa aktualitātēm un vajadzībām, tai skaitā izvērtējot, kuras no vajadzībām un problēmām iespējams risināt lokālā, bet kuras – tikai nacionālā līmenī (un attiecīgi plānošanas dokumentā iekļaut tās, kuras ir iespējams risināt pašvaldības līmenī

2. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

2.1. Mārupes novada Jaunatnes politikas SVID analīze

STIPRĀS	VĀJĀS
Novadā ir droša, sakopta vide un moderna infrastruktūra. Tiek organizēti policijas reidi. Novada jauniešiem ir pieejami stadioni, BMX trase, skeitparks, velo celiņi, darbojas 3 Dienas centri utt.	Mārupē šobrīd nav jauniešu centra un nav arī atsevišķu t.s. jauniešu tikšanās vietu, telpu.
Darbā ar jauniešiem ir noteikta konkrēta struktūrvienība ar kuru savstarpēji sadarbojas pašvaldības institūcijas, lai novadā realizētu jaunatnes politiku. Novadā darbojas Jaunatnes lietu speciālists un veiksmīgi darbojas Jauniešu dome, ar kuru sadarbojas un tādējādi tiek uzklautas un pārstāvētas jauniešu intereses.	Šobrīd Mārupē ir vāji attīstīta jaunatnes organizāciju darbība un jauniešu pašiniciatīvas. Nepietiekama jaunatnes organizāciju kapacitāte un patstāvība plašākai (apjomīgākai) iesaistei jaunatnes darba īstenošanā pašvaldībā, t.sk. projektu administrēšanā.
Novadā ir modernas vispārējās izglītības iestādes ar kvalitatīvu tehnisko atbalstu un labiekārtotām telpām.	Novadā nav jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā. Gan pasākumi, gan politiski lēmumi tiek realizēti un pieņemti bez tiešās mērķauditorijas – jauniešiem.
	Maz kultūras pasākumu jauniešu mērķauditorijai.

<p>Daudzveidīgs brīvā laika pavadīšanas iespēju piedāvājums jauniešiem (t.sk. bezmaksas), stabilas, ilglaicīgas tradīcijas interešu izglītības sistēmā, pakāpeniska piedāvājuma pilnveide un paplašināšanās. Stabila un ilglaicīga nometņu darba sistēma. Daudzveidīgs sporta veidu un vietu piedāvājums.</p>	<p>DC “Skulte” ģeogrāfiskā atrašanās vieta tā regulārai sasniegšanai nav ērta; nav nodrošināts vienmērīgs resursu centru ģeogrāfiskais pārklājums novadā.</p> <p>Nav infrastruktūras, lai nokļūtu no MVĢ un uz Mārupes domi.</p>
<p>Novadā tiek nodrošināti bezmaksas un apsargāti skolēnu autobusi, kuri ir paredzēti tikai skolēniem.</p>	<p>MMMS telpas un atmosfēra neatbilst jauniešu vajadzībām, tādējādi nemotivē jauniešus pievērsties mākslas un mūzikas pilnveidei novadā. Šāda situācija jauniešiem liek izvēlēties citu šāda veida iestādi ārpus Mārupes.</p>
	<p>Jauniešiem trūkst informācija par novada organizētajiem pasākumiem, uzņēmējdarbības iespējām un citu saistošo informāciju. Informācija tiek publicēta pārāk daudz dažādās platformās, un jaunieši nespēj izsekot līdzī aktualitātēm, tādējādi palaižot garām svarīgu informāciju par pasākumiem.</p>

IESPĒJAS	DRAUDI
<p>Pašpārvalžu aktīvistu, konsultantu un izglītības iestāžu administrācijas izglītošana. Mārupes skolēnu pašpārvalžu darbības pilnveide, nodrošinot labāku Mārupes skolēnu interešu pārstāvniecību. Uzlabot jauniešu pašiniciatīvu līdzdarbojoties, lai radītu sabiedrībā viedokli par jaunatnes politiku, jauniešu spējām un to nozīmīgumu.</p>	<p>Nepietiekams finansējums un kapacitāte jauniešiem atbilstošas un draudzīgas infrastruktūras izveidei, pilnveidei un kvalitatīvai uzturēšanai. Neatbilstība starp mērķauditorijas pieprasījumu un piedāvājumu vai arī pieprasījums ir destruktīvs un nepamatots.</p>

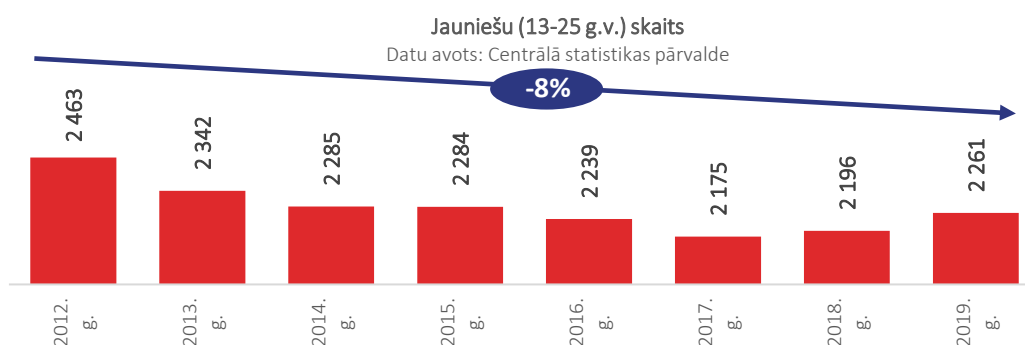
<p>Izveidot atsevišķu sadaļu budžetā darbam ar jaunatni, kas dotu iespēju izvērtēt nepieciešamos ieguldītos resursus jaunatnes politikas īstenošanā.</p>	
<p>Ciešāka sadarbība ar valsts institūcijām jauniešu neformālās izglītības un līdzdalības iespēju klāsta pilnveidē. Jaunu brīvā laika centru un infrastruktūras izveide apkaimēs, kur pašlaik brīvā laika pavadīšanas iespējas ir ierobežotas. Esošās infrastruktūras kvalitatīva uzturēšana. Regulārs esošā piedāvājuma monitorings un pilnveide atbilstoši mērķauditorijas pieprasījumam un vajadzībām.</p>	<p>Nepietiekams finansējums un kapacitāte jauniešiem atbilstošas un draudzīgas infrastruktūras izveidei, pilnveidei un kvalitatīvai uzturēšanai. Neatbilstība starp mērķauditorijas pieprasījumu un piedāvājumu vai arī pieprasījums ir destruktīvs un nepamatots</p>
<p>Piesaistīt Finansējumu no projektiem, lai attīstītu un realizētu jaunatnes politiku novadā (Erasmus+, Valsts programma utt.)</p>	<p>Jauniešu strauja pārcelšanās uz dzīvi lielpilsētās un ārvalstīm. Jaunieši izvēlas doties uz galvaspilsētu izklaides, kultūras un izglītības nolūkos. Tas varētu veicināt jauniešu pārcelšanos uz Rīgu pēc studiju beigšanas personisko vai ģimenes apstākļu dēļ.</p>
<p>Attīstīt neformālās izglītības piedāvājumu ārpus formālās izglītības vides. Piemēram. Erasmus+</p>	<p>Dzelzceļa projekta “Rail Baltica” negatīva ietekme uz Mārupes novadu.</p> <p>Cilvēki izvēlas pārcelties uz dzīvi citur. Pasliktinās infrastruktūra. Finansējuma novirzīšana citur.</p>
<p>Attīstīt un pilnveidot jaunatnes politiku novadā. Izveidot jaunu štata vietu, jaunatnes darbinieks un izveidot jauniešu centru, kas celtu jaunatnes politikas īstenošanas kapacitāti.</p>	<p>Sabiedrības vājā izpratne par jauniešu neformālo izglītību un jaunatnes darba nepieciešamību, līdz ar to tas netiek pietiekami atbalstīts.</p>

<p>Jauniešu informēšana par viņu iespējām, izmantojot jaunus informācijas kanālus, formas un metodes. Piemēram, veidojot informatīvus pasākumus/forumus par jauniešu iespējām ne tikai novada, bet arī valsts līmenī.</p>	<p>Pārāk birokrātiskas un garas procedūras nav piemērotas jauniešiem, ir grūti izprotamas un palēnina procesu attīstību, kā arī attur no darbu virzības.</p>
<p>Uzlabot jauniešu nodarbinātību novadā. Veidot sadarbību ar uzņēmējiem, izveidot darba un prakses vietas jauniešiem.</p>	<p>Teritoriālās reformas ietekme (pievieno Babīti- lielāku teritoriju grūti pārvaldīt). Nav atbilstoša finansējuma un citu nosacījumu, resursu (cilvēkresursu u.tml.) jaunatnes politikas īstenošanai apkaimēs.</p>

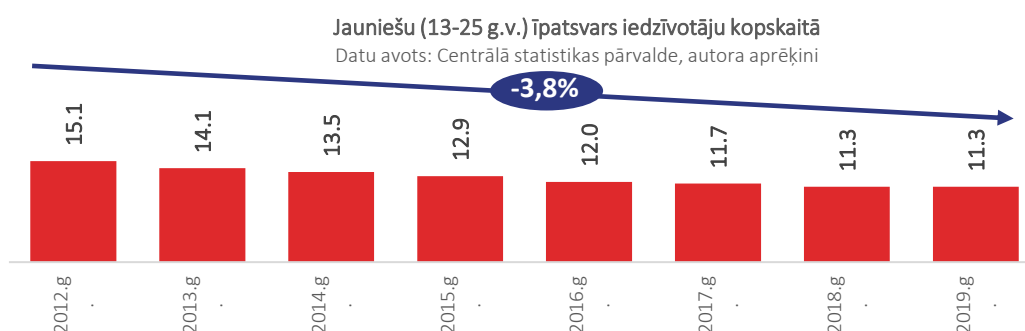
Vairāk informācija par pašreizējo situāciju apskatāma pielikumā nr.1 Mārupes novada pašvaldības vispārējie rādītāji

2.2. Mārupes novada jauniešu statistikas raksturojums

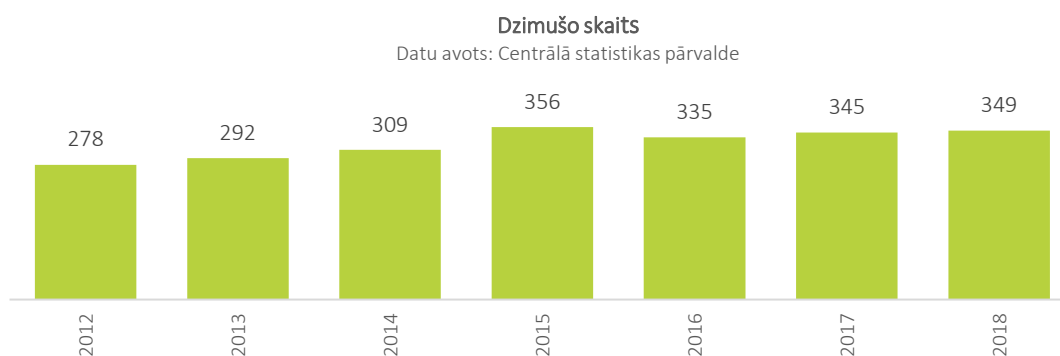
Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2019. gada sākumā Mārupes novadā dzīvo 2 261 jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Pirms 8 gadiem (2011. g.) Mārupē dzīvoja 2 463 jaunieši – pēdējo 8 gadu laikā jauniešu skaits samazinājies par 8%. Jāuzsver gan, ka jauniešu skaita samazinājums bijis novērojams laika periodā līdz 2017. gadam (kopējais skaita samazinājums 12%), bet pēdējo trīs gadu laikā vērojams pakāpenisks jauniešu skaita pieaugums. Ja laika periodā no 2012. līdz 2017. gadam jauniešu skaits samazinājās par 288 personām, tad pēdējo trīs gadu laikā skaits ir palielinājies par 86 personām. Pēdējo 8 gadu laikā Latvijā kopumā jauniešu skaits samazinājies par 28%, attiecīgi Mārupē novērojamais skaita kritums ir daudz mazāks nekā novērojams Latvijā kopumā.

Lai gan jauniešu skaits pēdējo 3 gadu laikā ir sācis nedaudz palielināties, tomēr jauniešu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā tomēr turpina samazināties (jo iedzīvotāju skaits Mārupes novadā audzis straujāk nekā jauniešu skaits (+23%)). 2012. gadā jauniešu īpatsvars Mārupes iedzīvotāju kopskaitā sastādīja 15,1%, bet 2019. gadā vairs tikai 11,3%. Šis rādītājs, savukārt, Mārupes novadā ir zemāks nekā Latvijā kopumā (2019. gadā jaunieši sastāda 12,2% no visiem iedzīvotājiem; un arī 2012. gada rādītājs Latvijā bijis augstāks nekā Mārupē, proti – 15,9%).

Tai pat laikā novērojams, ka dzimušo skaits pēdējo 8 gadu laika periodā uzrāda ikgadēju pieaugumu, tādēļ tuvākajos gados un vidējā termiņā sagaidāms, ka jauniešu skaits pieaugs, īpaši vecumā līdz pilngadības sasniegšanai.

Dati par Mārupes pastāvīgo iedzīvotāju (visu kopumā, ne tikai jauniešu) skaita izmaiņu iemesliem laika periodā no 2011. līdz 2019. gadam liecina, ka kopumā 72% iedzīvotāju, kuri dzīvoja Mārupē 2011. gadā, šeit dzīvo arī šobrīd, kamēr 22% ir pārcēlušies uz citu vietu Latvijā (18%) vai ārvalstīs (4%), bet 6% miruši. Savukārt 16% no šodienas Mārupes iedzīvotājiem veido pēdējo 10 gadu laikā dzimušie, bet 26% iebraukušie no citurienes Latvijā (24%) vai ārvalstīm (2%). Kopumā šie dati liecina, ka Mārupes iedzīvotāju skaits palielinās gan iekšējās migrācijas dēļ (uz Mārupi no citurienes Latvijā pārceļas daudz vairāk, nekā prom no Mārupes), gan arī dzimstības izteikta pārsvara pār mirstību dēļ.

2.3. Jauniešu ikdienas mobilitāte

Jauniešu ikdienas dzīves aktivitātes visbiežāk notiek Mārupē un Rīgā. Mārupē jaunieši mācās (64%), veic ikdienas pirkumus (63%), pavada brīvo laiku (56%), bet Rīga ir vieta, kur jaunieši visbiežāk apmeklē kultūras un izklaides pasākumus (52%), ārstus-speciālistus (56%), ģimenes ārstu (39%). Arī brīvā laika pavadīšanas aspektā Rīgā laiku pavada tik pat daudz jaunieši, cik Mārupē (attiecīgi 57% un 56%). Ar sportu 42% jauniešu nodarbojas Mārupē, bet 34% – Rīgā. Kopumā novērojams, ka Mārupe jauniešiem ir vieta, kur mācīties un pavadīt brīvo laiku, bet Rīga ir būtiska pārējo ikdienas aktivitāšu aspektā (veselības aprūpe, kultūra, izklaide u.c.).

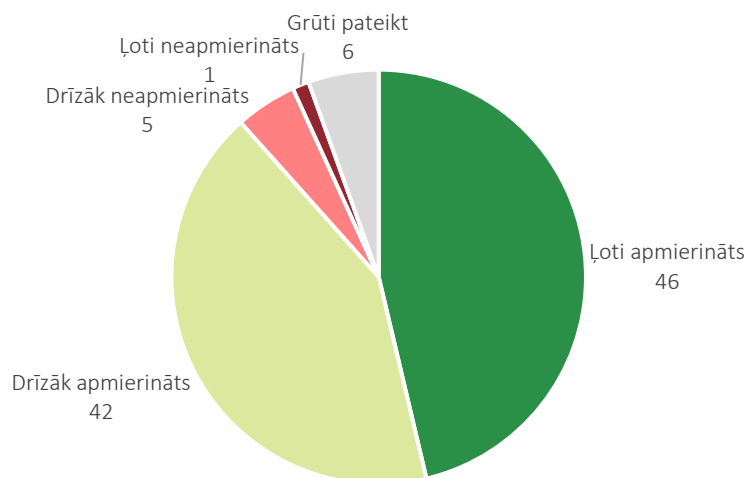
2.4. Apmierinātība ar Mārupi kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku

Absolūtais vairākums jauniešu – 88% – ir apmierināti ar Mārupi kā vietu, kur dzīvot, strādāt, pavadīt brīvo laiku. Tomēr jāuzsver, ka ļoti apmierināto ir 46%, bet drīzāk apmierināto 42%. Kritiskus vērtējumus snieguši tikai 6% jauniešu. Novērojams, ka neapmierinātāki ar Mārupi kā dzīves vietu ir 16-25 gadīgie jaunieši (14% pauduši kritiskus vērtējumus) un tie, kuri ir nodarbināti (13% kritisko vērtējumu).

Jauniešu apmierinātība ar Mārupi kā vietu, kur dzīvot, strādāt, pavadīt brīvo laiku

(%; visi respondenti)

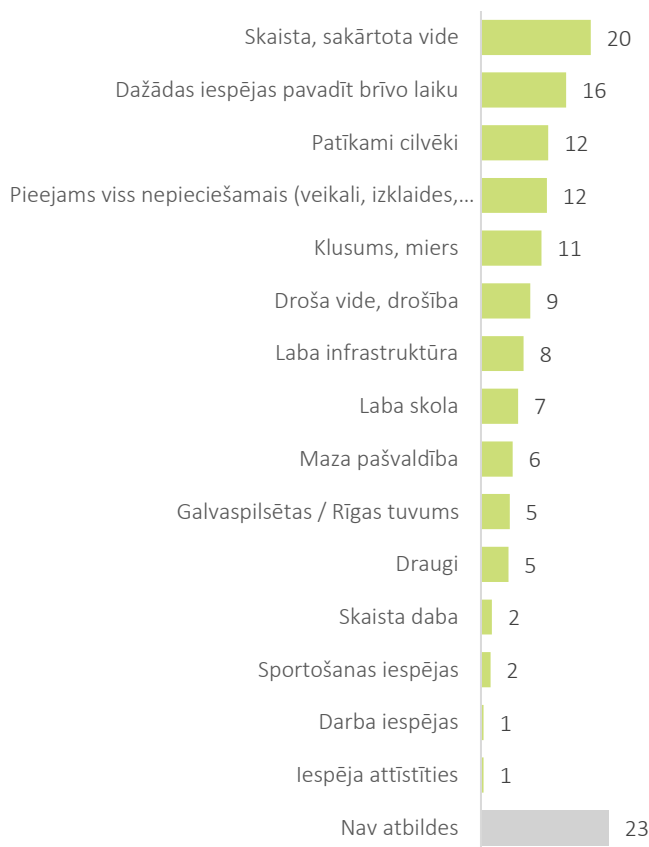
Datu avots: pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā

Iemesli, kādēļ jaunieši ir apmierināti ar Mārupi, visbiežāk ir: skaista, sakārtota vide (uz to norāda 20% jauniešu), daudzveidīgas iespējas pavadīt brīvo laiku (16%), patīkami cilvēki (12%), pieejams viss nepieciešamais kā veikali, izklaides, darbs (12%), klusums un miers (11%).

Iemesli, kādēļ jaunieši IR apmierināti ar Mārupes novadu kā vietu,
kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku
(%; visi respondenti)

Datu avots: pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā

Savukārt tie jaunieši, kas pauduši kritisku vērtējumu par Mārupi kā dzīves vietu, visbiežāk to pamatojuši ar to, ka nav atbilstošu brīvā laika aktivitāšu, nav, kur pavadīt laiku, nav pietiekami iepirkšanās vietu. Tā kā kritiskus vērtējumus biežāk pauduši pilngadīgie jaunieši, secināms, ka tieši pilngadīgo jauniešu brīvā laika iespējas ir ierobežotākas.

Kopumā novērojams, ka Mārupes novada jauniešu vērtējums par savu pašvaldību ir izteikti pozitīvāks nekā Latvijas jauniešu vidējais rādītājs (attiecīgi 7,9 un 7,0 punkti 10 punktu skalā). Pozitīvākus Mārupes novada draudzīguma jauniešiem vērtējumus snieguši 13-15 gadīgie, tie, kuri nav ļoti aktīvi brīvā laika un sabiedriskās aktivitātēs, kā arī tie, kuri paši nedzīvo Mārupes novadā. Savukārt kritiskākus vērtējumus snieguši 16-25 gadīgie un tie, kuri ir ļoti aktīvi dažādās brīvā laika un sabiedriskās aktivitātēs (iespējams, tādēļ, ka šīs aktivitātes viņi veic Rīgā un Mārupē, nav atbilstoša piedāvājuma).

Mārupes novada draudzīgums jauniešiem

(%; visi respondenti)

Datu avots: (1) pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā; (2) Latvijas jauniešu aptauja 2018. gadā

2.5. Jauniešu viedoklis par Mārupē risināmajiem jautājumiem jauniešu jomā

Uz jautājumu, kurus izaicinājumus pašvaldībai būtu jārisina jaunatnes jomā, 55% nav varējuši nosaukt nekādus konkrētus risināmus jautājumus. Tie, kas konkrētus ierosinājumus ir izteikuši, biežāk norāda uz šādām vajadzībām: vietas, kur jauniešiem tikties un uzturēties (19%), vairāk pasākumu un aktivitāšu tieši jauniešiem (14%), sporta aktivitāšu nodrošināšana (11%). Lai gan ne tik bieži, jaunieši norāda arī uz dažādiem citiem risināmajiem jautājumiem – jauniešu atkarību (smēķēšana, alkohols, narkotikas) apkarošana, ērtāks un pieejamāks sabiedriskais transports, jauniešu drošība skolās, jauniešu nodarbinātība u.c.

Attiecībā uz uzlabojumiem un risināmajiem jautājumiem tiek aktualizēti divi aspekti: nodrošināta “jauniešu tikšanās vieta” (jauniešu centrs, dienas centrs, atsevišķas telpas jauniešu aktivitātēm u.tml.); Vairāk pasākumu un aktivitāšu jauniešiem.

Mārupē šobrīd nav jauniešu centra un nav arī atsevišķu t.s. jauniešu tikšanās vietu, telpu. Nodrošināta “jauniešu tikšanās vieta” ir būtiska, lai veicinātu jauniešu līdzdalību un iesaisti. Šāda vieta pašvaldībā kalpo gan kā jauniešu “magnēts”, gan “enkurobjekts” darba ar jaunatni atpazīstamībai, atzīšanai un attīstībai.

Pašvaldībai risināmie jautājumi jauniešu jomā - Jauniešu viedoklis

(%; visi respondenti)

Datu avots: pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā

2.6. Sabiedriska un sociālā aktivitāte

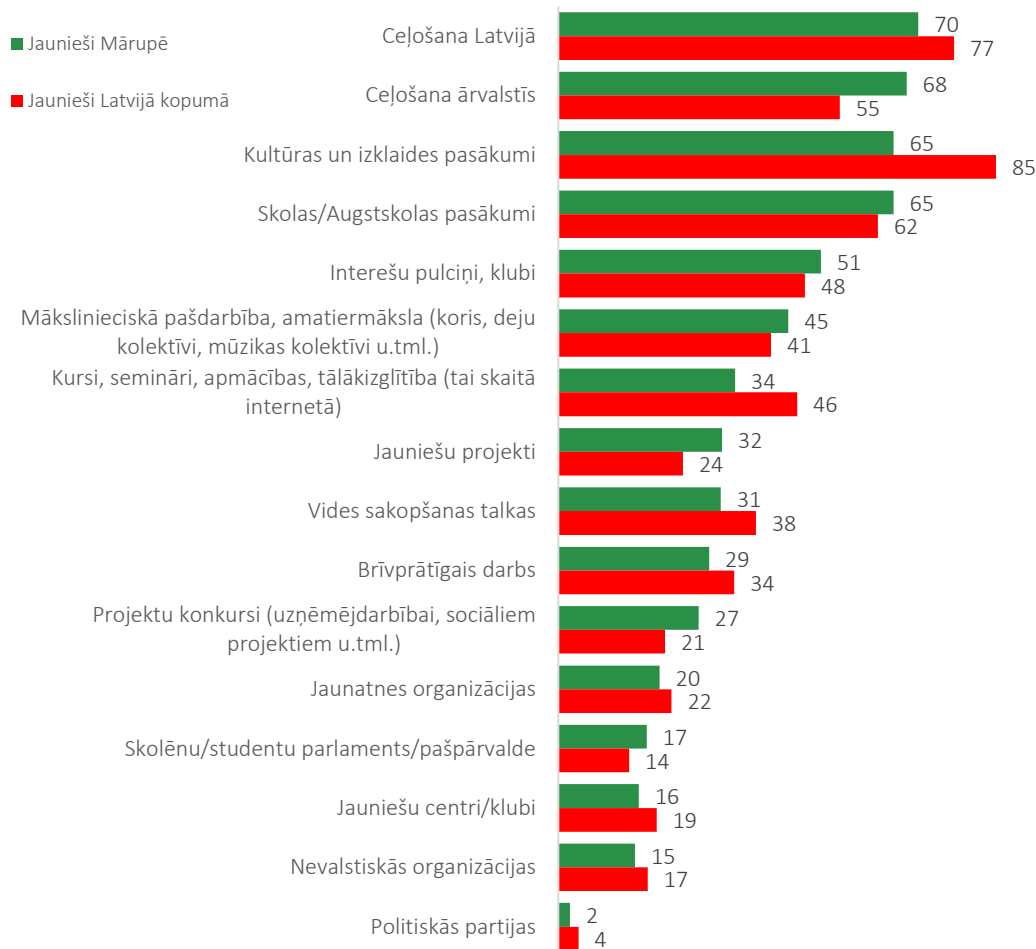
Brīvā laika un sabiedriskās aktivitātes aspektā novērojams, ka Mārupes jaunieši bieži ceļo Latvijā (70%) un ārvalstīs (68%), apmeklē kultūras un izklaides pasākumus (65%), skolas pasākumus (65%), interešu pulciņus (51%). 45% jauniešu piedalās mākslinieciskajā pašdarbībā un amatiermākslā, 34% apmeklē kursus, seminārus, 32% piedalās jauniešu projektos un 31% vides sakopšanas talkās.

Salīdzinot Mārupes novada jauniešu aktivitāti ar kopējiem Latvijas jauniešu rādītājiem, novērojams, ka Mārupes jaunieši ir aktīvāki tādās aktivitātēs kā ceļošana ārvalstīs (ja Latvijā vidēji ceļo 55%, tad Mārupē 68% jauniešu), dalībā jauniešu projektos (attiecinīgi - 24% un 32%), dalībā projektu konkursos (21% un 27%). Savukārt izteikti retāk kā Latvijā kopumā Mārupes jaunieši piedalās kultūras un izklaides pasākumos (85% un 65%), tālākizglītībā (46% un 34%), ceļo Latvijā (77% un 70%), vides sakopšanas talkās (38% un 31%).

Jauniešu sabiedriskā aktivitāte - Līdzdalība aktivitātēs

(%; visi respondenti)

Datu avots: (1) pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā; (2) Latvijas jauniešu aptauja 2018. gadā

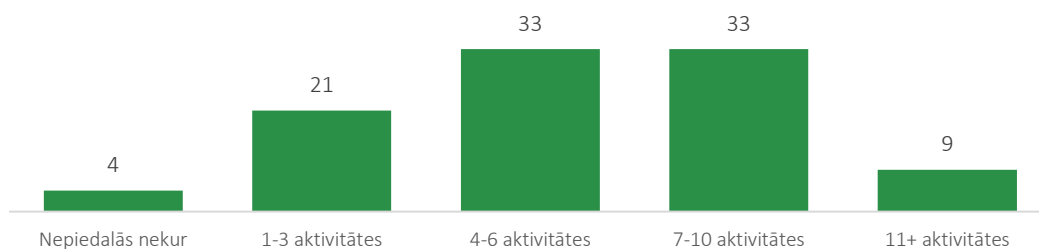

Kopumā 42% Mārupes jauniešu pēdējā gada laikā ir piedalījušies vairāk nekā 7 dažādās aktivitātēs, 33% – 4 līdz 6 aktivitātēs, bet 25% – mazāk nekā 3 aktivitātēs. Aktīvāki brīvajā laikā un sabiedriskās aktivitātēs ir strādājošie jaunieši, kā arī tie, kuri Mārupē dzīvo kopš dzimšanas, bet mazāk aktīvi – vīrieši un tie, kuri dzīvo ārpus Mārupes novada, bet Mārupē apmeklē skolu vai strādā

Jauniešu sabiedriskā aktivitāte - Aktivitāšu skaits

(%; visi respondenti)

Datu avots: pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā

Vispozitīvāk vērtētas iespējas brīvi paust savu viedokli un uzskatus (57% pozitīvo vērtējumu, bet 25% negatīvo), saņemt uzticamu un objektīvu informāciju par notikumiem valstī un pasaulē (47%, 16% negatīvo), piedalīties jauniešu projektos un aktivitātēs (50% un 15%), veikt brīvprātīgo darbu (48%, 18%).

Visvairāk negatīvo vērtējumu par savām iespējām sniegts par iespējām ietekmēt lēmumus savā skolā (42% jauniešu apgalvo, ka viņiem nav šādu iespēju, kamēr 37% novērtē, ka ir iespējas), kā arī iespējām ietekmēt savas pašvaldības lēmumus (38% uzskata, ka nav šādu iespēju).

Sabiedriskā un sociālā aktivitāte: Jauniešu iespējas (pašnovērtējums)

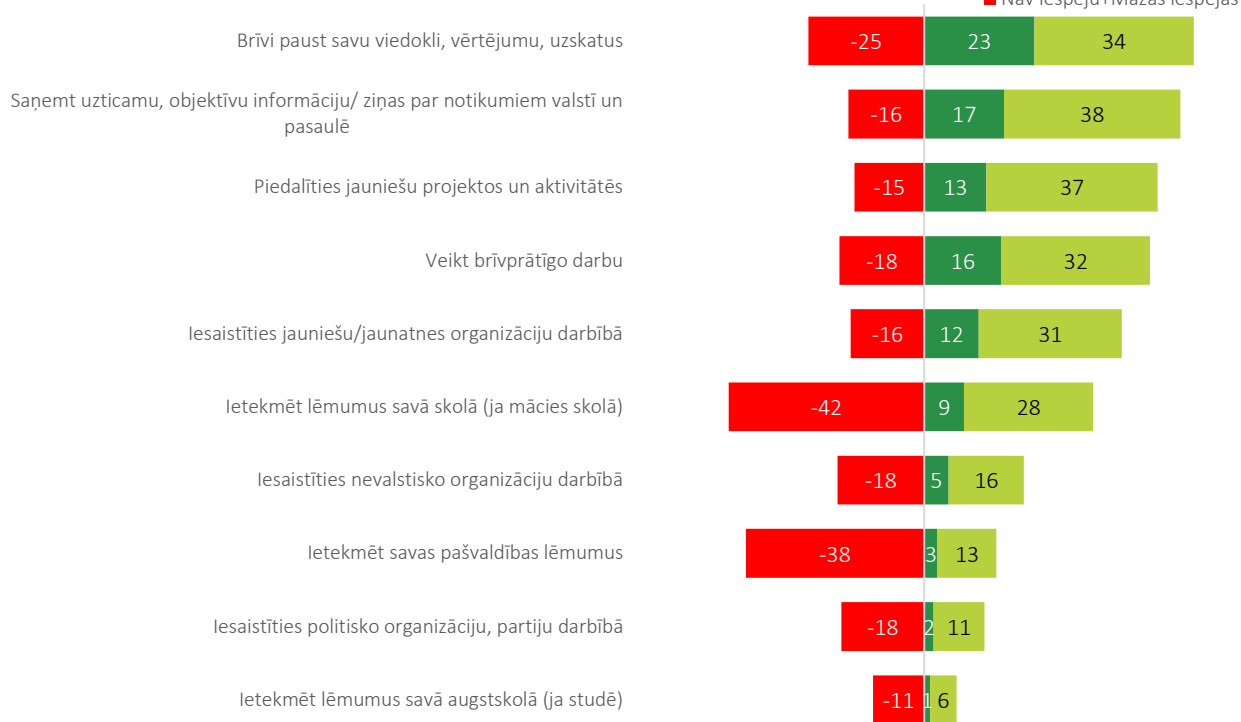
(%; visi respondenti)

Datu avots: pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā

■ Ir visas iespējas

■ Ir lielas iespējas

■ Nav iespēju+Mazas iespējas

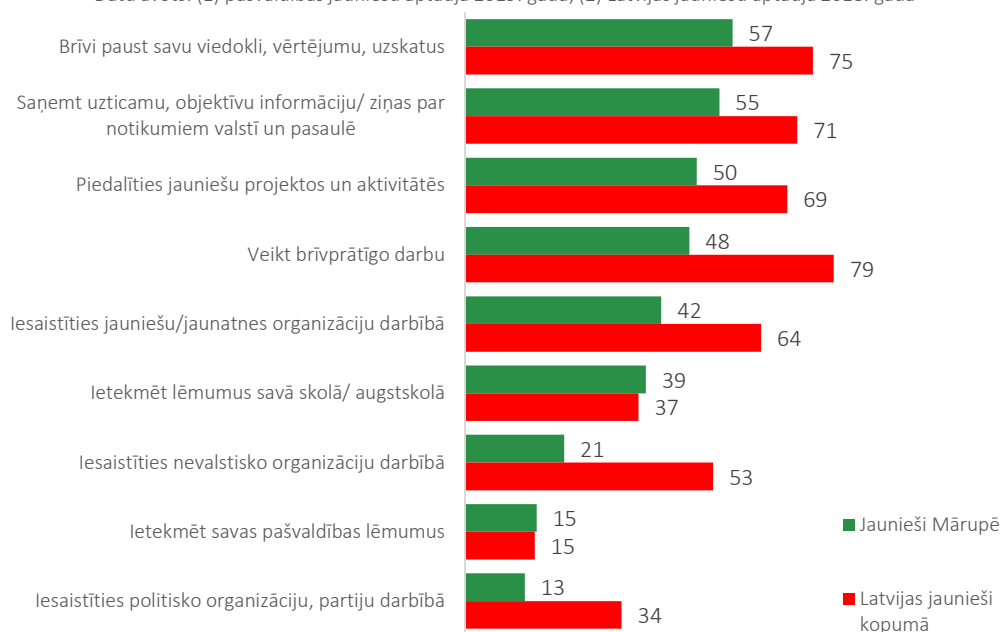

Salīdzinot Mārupes jauniešu sniegtos vērtējumus ar Latvijas kopējiem rādītājiem, novērojams, ka Mārupes jaunieši savas iespējas vērtē kritiskāk nekā jaunieši Latvijā kopumā. Īpaši attiecībā uz iespējām iesaistīties nevalstisko organizāciju darbībā (Latvijā vidēji 53% jauniešu novērtē, ka ir šādas iespējas, Mārupē tikai 21%), veikt brīvprātīgo darbu (attiecīgi - 79% un 48%), iesaistīties jauniešu organizāciju darbībā (64% un 42%), politisko organizāciju darbībā (34% un 13%), piedalīties jauniešu projektos un aktivitātēs (69% un 50%).

Sabiedriskā un sociālā aktivitāte: Jauniešu iespējas (pašnovērtējums (ir visas/lielas iespējas summāri))

(%; visi respondenti)

Datu avots: (1) pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā; (2) Latvijas jauniešu aptauja 2018. gadā

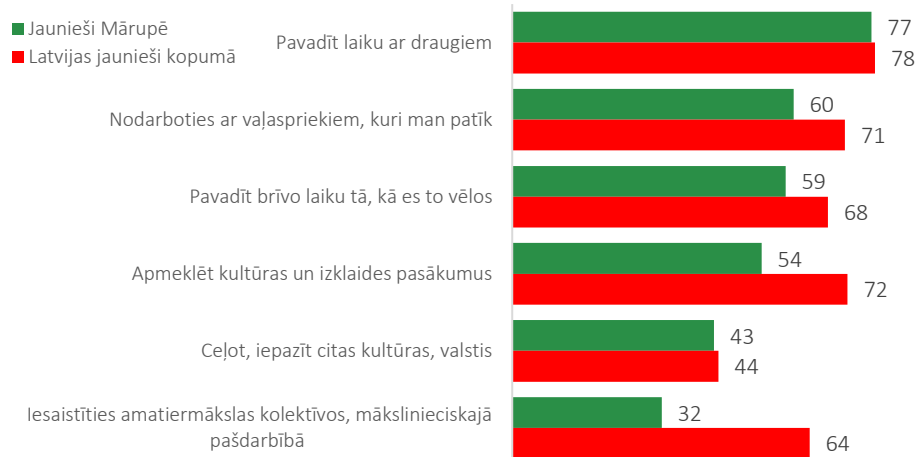
2.7. Brīvais laiks

Brīvā laika pavadīšanas iespējas jaunieši kopumā vērtē pozitīvi – vairākums novērtējuši, ka viņiem ir dažādas iespējas pavadīt brīvo laiku.

Kopumā novērojams, ka Mārupes jauniešu vērtējumi par savām iespējām ir izteikti kritiskāki nekā Latvijas jauniešu kopējie rādītāji. Līdzīgi Latvijas jauniešiem kopumā Mārupē ir novērtējumi par iespējām pavadīt laiku ar draugiem un iespējām ceļot. Bet izteikti kritiskāk Mārupes jaunieši vērtē savas iespējas iesaistīties amatiermākslas kolektīvos (ja Latvijā kopumā šīs iespējas 64% vērtē pozitīvi, tad Mārupē tikai 32%), iespējas apmeklēt kultūras un izklaides pasākumus (attiecīgi - 72% un 54%), nodarboties ar sev tīkamiem vaļaspriekiem (71% un 60%).

Brīvais laiks: Jauniešu iespējas (pašnovērtējums (ir visas/lielas iespējas summāri))
(%; visi respondenti)

Datu avots: (1) pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā; (2) Latvijas jauniešu aptauja 2018. gadā

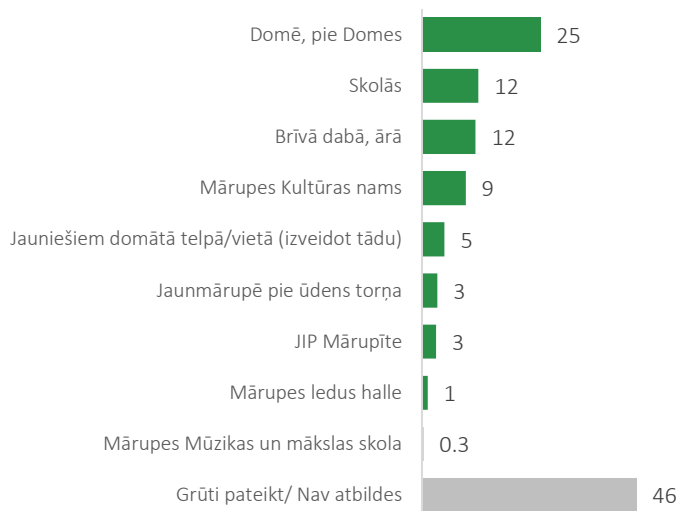

2.7.1. Kur Mārupē vajadzētu rīkot pasākumus jauniešiem

Brīvais laiks: Jauniešu vēlmēs

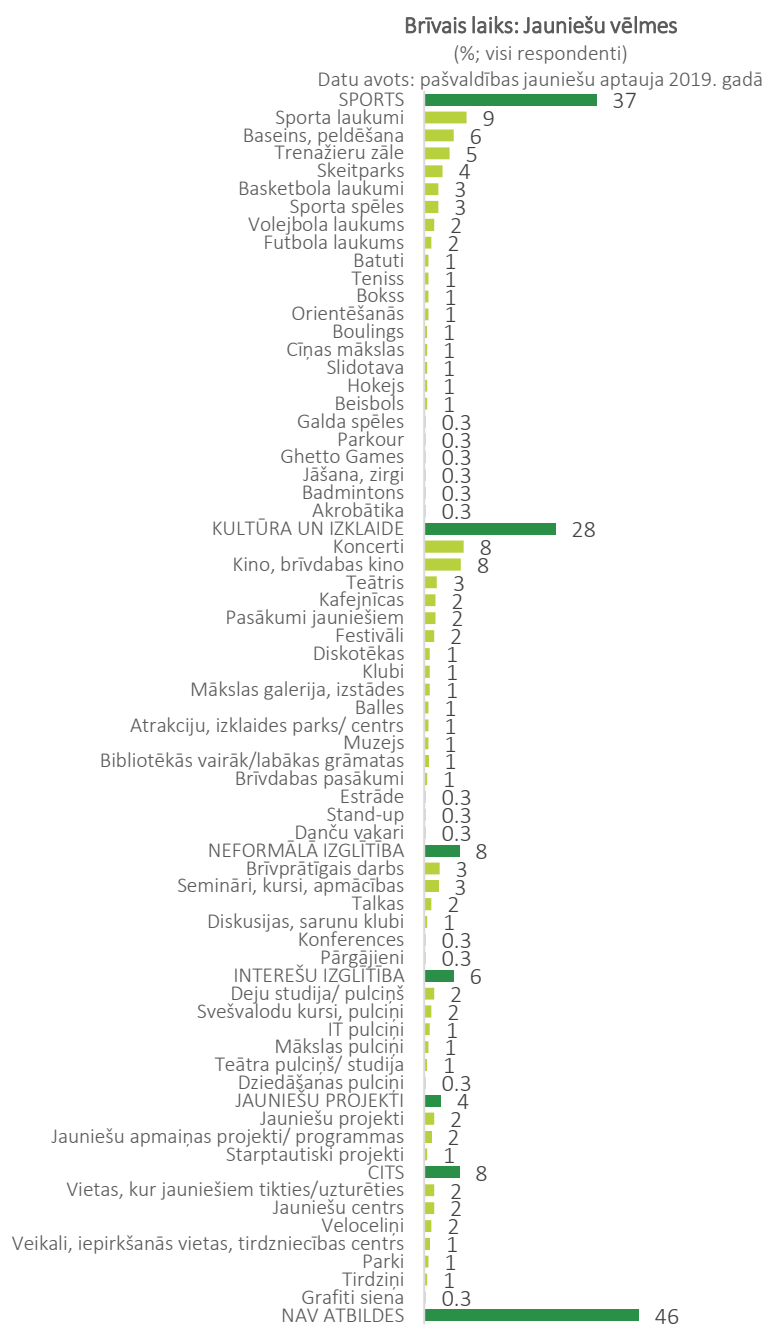
(%; visi respondenti)

Datu avots: pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā

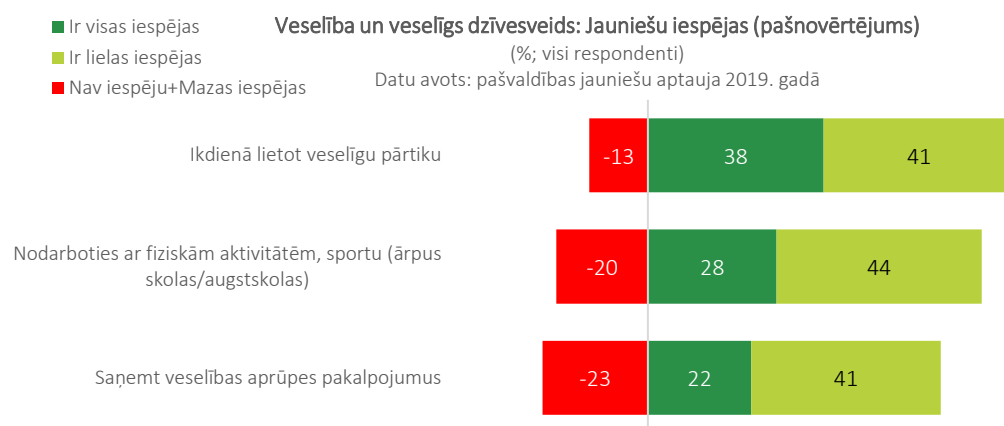
2.7.2. Kādas iespējas pavadīt brīvo laiku jaunieši Mārupē vēlētos.

37% jauniešu norādījuši uz dažādām vēlmēm sporta aktivitāšu jomā, 28% – uz kultūras un izklaides aktivitātēm, 8% – neformālo izglītību, 6% – interešu izglītību, bet 4% – jauniešu projektiem. Analizējot konkrētās jauniešu sniegtās atbildes, novērojams, ka visbiežāk jaunieši izteikuši vēlmi pēc sporta laukumiem (9%), koncertiem (8%), kino un brīvdabas kino (8%), baseina (6%), trenāžieru zāles (5%). Kopumā jaunieši nosaukuši 62 dažādas vēlamās brīvā laika pavadīšanas iespējas

2.8. Veselība un veselīgs dzīvesveids

Mārupes jaunieši izteikti pozitīvi vērtē savas iespējas veselības un veselīga dzīvesveida aspektā. 79% jauniešu apgalvo, ka viņiem ir iespējas ikdienā lietot veselīgu pārtiku, 72% – nodarboties ar fiziskām aktivitātēm ārpus skolas, bet 63% – ka ir iespējams saņemt veselības aprūpes pakalpojumus. Tai pat laikā jāuzsver, ka aptuveni katrs ceturtais jauniešs apgalvo, ka viņam nav iespējams vai ir mazas iespējas saņemt veselības aprūpes pakalpojumus, bet katrs piektais – ka viņam ir mazas iespējas nodarboties ar fiziskām aktivitātēm.

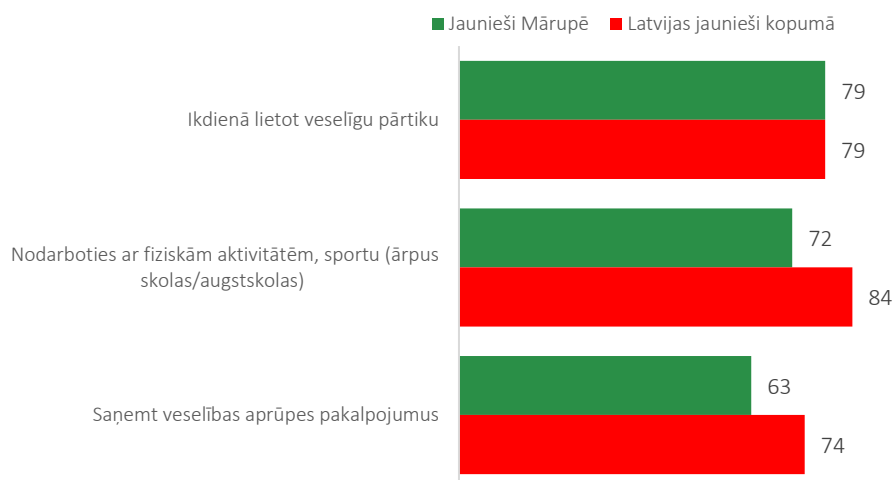

Salīdzinot ar kopējiem Latvijas jauniešu rādītājiem, Mārupes jauniešu novērtējumi ir mazliet kritiskāki, izņemot iespējas ikdienā lietot veselīgu pārtiku – tās Mārupes jaunieši vērtē tik pat pozitīvi kā Latvijā jaunieši kopumā.

Veselība un veselīgs dzīvesveids: Jauniešu iespējas (pašnovērtējums (ir visas/lielas iespējas summāri))

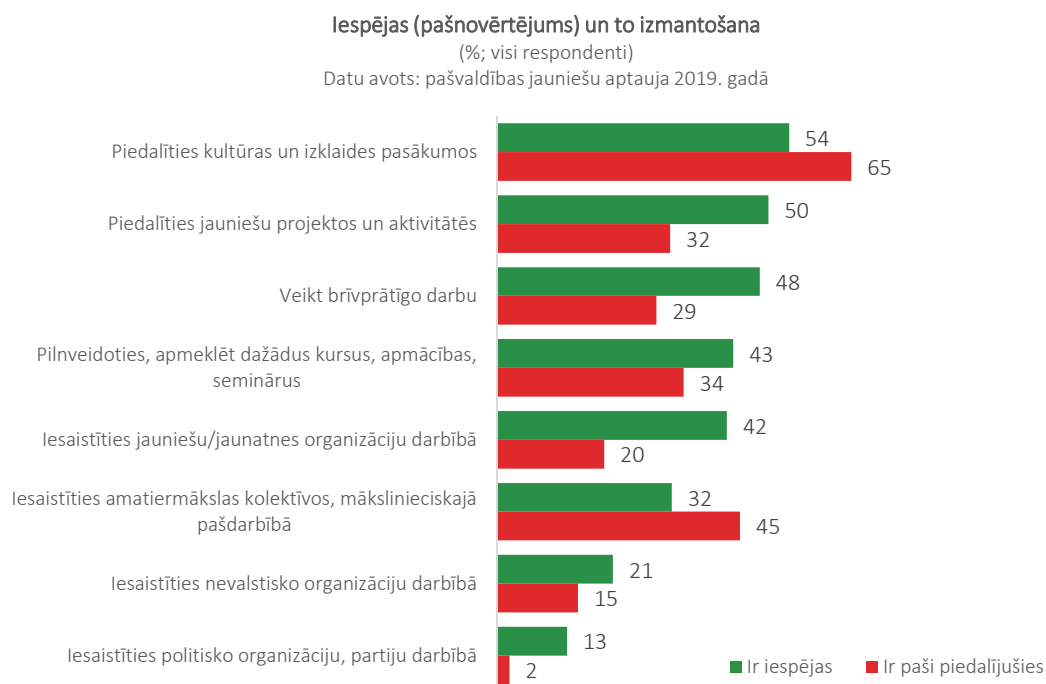
(%; visi respondenti)

Datav avots: (1) pašvaldības jauniešu aptauja 2019. gadā; (2) Latvijas jauniešu aptauja 2018. gadā

2.9. Jauniešu iespējas un to izmantošana

Lai gan vairākums jauniešu novērtē, ka viņiem ir iespējas līdzdalībai dažādās aktivitātēs, tikai neliela daļa no šiem jauniešiem paši šīs iespējas arī izmanto. Piemēram, kopumā 42% jauniešu novērtē, ka viņiem ir iespējas iesaistīties jauniešu organizāciju darbībā, tikai 20% to ir darījuši; lai gan 48% jauniešu novērtē, ka viņiem ir iespējas veikt brīvprātīgo darbu, tikai 29% paši to ir darījuši; 50% novērtē, ka ir iespējas piedalīties jauniešu projektos un aktivitātēs, tikai 32% to ir darījuši. Tai pat laikā interesanti, ka novērojama pretēja sakarība starp iespējām un reālo līdzdalību divos aspektos. Lai gan tikai 32% jauniešu novērtē, ka viņiem ir iespēja iesaistīties amatiermākslas kolektīvos, kopumā 45% ir tādus paši piedalījušies. Lai gan 54% novērtē, ka ir iespēja piedalīties kultūras un izklaides pasākumos, kopumā 65% ir to darījuši. Kopumā jāsecina, ka jaunieši šobrīd neizmanto visas viņiem pieejamās iespējas.

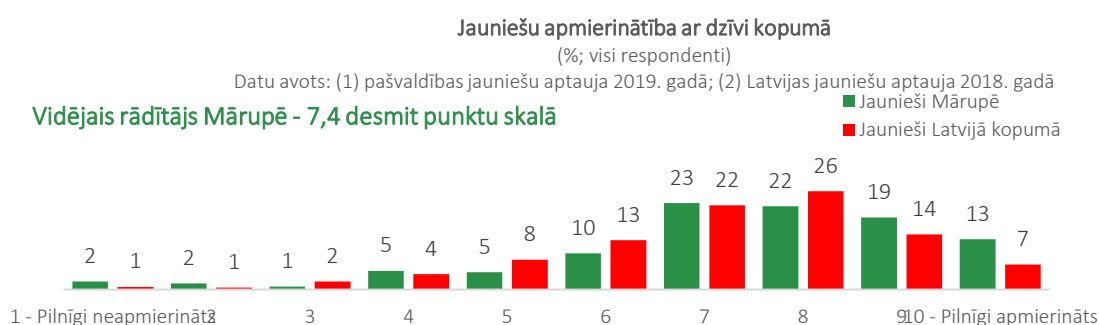

2.10. Jauniešu apmierinātība ar pašreizējo dzīvi kopumā

Vairums Mārupes jauniešu ir apmierināti ar savu pašreizējo dzīvi kopumā – vidējais vērtējums desmit punktu skalā ir 7,4 punkti. Kopumā 54% savu apmierinātību ar dzīvi kopumā novērtē ar 8, 9 vai 10 punktiem desmit punktu skalā. Ar dzīvi neapmierināto īpatsvars ir neliels – 10% jauniešu sniedz vērtējumus 1-4 punktu

intervālā. Šādā aspektā Mārupes jauniešu vērtējums ir augstāks nekā Latvijas jauniešu kopumā rādītājs – ja Mārupes jauniešu vidējais apmierinātības ar dzīvi novērtējums ir 7,4 punkti, tad Latvijā kopumā tas ir 7,2 punkti.

Pozitīvākus apmierinātības ar savu dzīvi vērtējumus snieguši 13-15 gadīgie, tie, kuri Mārupē dzīvo 10 vai vairāk gadus (bet ne kopš dzimšanas), kā arī tie, kuri ir sabiedriski mazaktīvi. Savukārt kritiskāk savu apmierinātību ar dzīvi vērtē jaunieši, kuri nedzīvo Mārupē, bet ikdienu pavada šajā novadā, tie, kuri ir sabiedriski neaktīvi, nodarbinātie jaunieši, kā arī tie, kuri šeit dzīvo kopš dzimšanas.

3. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS

3.1. Jaunatnes politikas vīzija un prioritātes

Plāna mērķis ir noteikt Mārupes novada Jaunatnes politikas attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, lai uzlabotu jauniešu dzīves kvalitāti novadā

Mārupes novada Jaunatnes politikas plāns 2020.-2025. gadam nosaka Mārupes novada jaunatnes politikas attīstību vidējā termiņā un iezīmē tās attīstības virzienus – Jauniešu līdzdalība un iniciatīva, ilgtspējīga vide, neformālā izglītība un jauniešu tikšanās vieta- jauniešu centrs

Novada jaunatnes politikas rīcības virzieni balstās uz:

1. SVID analīzes;
2. Pētījuma - Mārupes novada jaunieši: statistikas raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte 2020;
3. Jaunatnes politikas darba grupas izvirzītajām prioritātēm, (Darba grupas locekļi pārstāvēja: Mārupes domes deputātus, Attīstības nodaļu, Izglītības dienestu, Sociālo dienestu, NVO sektoru un Mārupes jauniešus, kuri pārstāvēja visas Mārupes izglītības iestādes un Mārupes jauniešu domi).
4. Eiropas jaunatnes mērķiem (*Youth Goals*);

Rīcības virzienu sadaļa nosaka Mārupes novada jaunatnes politikas vīziju, mērķus, prioritātes un konkrētus uzdevumus, ņemot vērā resursus un pašreizējo situāciju.

3.2. Rīcības virzieni

3.2.1. Jauniešu līdzdalība un iniciatīva

1. Rīcības virziens		<p>jauniešu līdzdalība un iniciatīva</p> <ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt visiem jauniešiem vienlīdzīgu piekļuvi ikdienas lēmumu pieņemšanas procesam, neatkarīgi no viņu izcelsmes; nodrošināt jauniešiem iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas 				
Nr.p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
1.	“Kafija ar politiķiem”	Jauniešu līdzdalība pašvaldības politikas norisēs un iesaiste ar jauniešiem saistošu lēmumu pieņemšanā.	Iesaistīti 20 jaunieši un ne mazāk kā 5 deputāti. Pasākums 1x gadā	ID	Dome (izpilddirektors, priekšsēdētājs un tā vietnieks)	2020.-2025.g.
2.	Apmācības skolotājiem par mācīšanās metodēm	Skolotāji ir atvērtāki jaunām mācīšanās metodēm un spēj tās pielietot ikdienas darbā.	Ne mazāk kā 15 pedagogi 1x gadā.	ID	Izglītības iestādes	2020.-2025.g.

3.	Politiķu un jauniešu kopīgas apmācības par līdzdalību	Politiķi un jaunieši uzlabo zināšanas par jauniešu iesaisti un līdzdalības metodēm.	Iesaistīti ne mazāk kā 5 politiķi un 15 jaunieši Pēc katra jaunā sasaukuma.	ID	Dome	2021.-2025.g.
4.	Mārupes politiķu vēlēšanas jauniešiem	Jaunieši izvēlas politiķi, kurš pārstāvēs viņu intereses.	Iesaistīti ne mazāk kā 2 politiķi un 100 jaunieši	Jauniešu dome (M-up jaunieši)	ID un Dome	katru reizi pēc domes sasaukuma.
5.	Projektu rakstīšanas meistarklase	Jaunieši izglītoti un informēti par to, kā rakstīt projektus.	Uzrakstīti ne mazāk kā 3 projekti	ID	AN	2021.-2025. 1x gadā

3.2.2. Ilgtspējīga vide

2.	Rīcības virziens	<p>Ilgtspējīga vide</p> <ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt, ka ikviens, tostarp jaunieši, apzinās viņu rīcības ietekmi uz vidi. 				
Nr.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš

1.	Plastmasas maisiņu aizliegšana, ierobežošana	Netiek lietoti, nepieejami plastmasas maisiņi.	Plastmasas maisiņi nav pieejami. Pašvaldības iestādēs un tās rīkotajos pasākumos.	Dome	ID	2023.
2.	Atkritumu šķirošanas tvertnes izglītības iestādēs	Izveidotas 3 veidu atkritumu šķirošanas tvertnes (plastmasas, papīrs, sadzīves atkritumiem).	Jaunieši ir izglītoti par atkritumu veidiem un pareizu šķirošanu. Izveidotas trīsdaļīgas atkritumu tvertnes izglītības iestādēs- Mārupes Valsts ģimnāzijā, Mārupes un Jaunmārupes pamatskolās	Dome	Izglītības iestādes.	2023.
3.	Lekcijas par vides saudzēšanu, saglabāšanu un piesārņojumu	Jauniešiem ir izpratne par vides saglabāšanas un nozīmīgumu.	11 lekcijas par vidi. ~20 jaunieši, kuri apmeklē pasākumu katru lekciju.	ID	Izglītības iestādes	2022.
4.	Ierobežot atkritumus pasākumu laikā	Izstrādāt saistošos noteikumus par atkritumu ierobežošanu. Veidojot pasākumus, domāt par to ierobežošanu.	Novada pasākumos ir samazināti atkritumu daudzums	ID	Dome	2021.-2025.
5.	Makulatūras pārstrāde izglītības iestādēs	Tiek nodots pārstrādāšanai izmantotais papīrs, izglītības iestādēs izvietoti konteineri,	Skolās izvietotas šāda atkritumu tvertnes, kuras paredzētas papīra pārstrādes nolūkiem. Organizēta papīra pārstrāde.	ID	Jauniešu parlamenti, izglītības iestādes	no 2021.g.

		kur ievietot pārstrādājamo papīru. Ja ir iespējams šo papīru izmantot skolas darbu procesā.				
--	--	---	--	--	--	--

3.2.3. Jauniešu centrs

3. Rīcības virziens		Jauniešu centrs <ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt jauniešu vadītas fiziskas telpas un infrastruktūru, t.s. "jauniešu telpas", kas ir autonomas, atvērtas un drošas, visiem pieejamas un kas nodrošina profesionālu atbalstu izaugsmei un nodrošina iespējas jauniešu līdzdalībai 				
Nr.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	izpildes termiņš
1.	Centra izveide	Uzbūvēts jauniešu centrs	viena ēka	AN PĪP ID		2021
2.	Iekārtoti zonējumi	Mediju telpa	<ul style="list-style-type: none"> Izveidota telpa, kurā pieejama adobe programmu paka. 2 datori līdz 2021.g., 4 līdz 2025.g. 1 kamera/fotoaparāts+ objektīvi līdz 2023.g. Liels krāsainais printeris. 	ID	Jauniešu dome, IT nodaļa	2025.g.

			<ul style="list-style-type: none"> Izveidota jauniešu mediju grupa, kurā ne mazāk kā 3 dalībnieki. 			
		SMU kiosks	Telpa, kur tirgoties Mārupes SMU (Vismaz reizi mēnesī SMU atvēlēta vieta JC vai tā teritorijā, kur atļauta tirdzniecība bez maksas (iepriekš piesakoties)).	ID	JALatvija	Līdz 2025.gadam, katru gadu
		Grāmatu apmaiņas punkts	Jauniešu centrā ir atvēlēta vieta grāmatu apmaiņai, kas darbojas visu gadu + lasīšanas atpūtas stūris	ID	Jaunieši	2021
3.	JC pasākumi	Meistarklases, lekcijas, semināri par jauniešiem aktuālām tēmām.	<ul style="list-style-type: none"> Vismaz reizi mēnesī. Vidēji 25-30 apmeklē pasākumus 	ID		2021-2025.g.
		Diskusiju vakari. jaunieši diskutē par sev interesējošām tēmām.	<ul style="list-style-type: none"> 15-20 iesaistītie 6x gadā. 	ID		2021-2025.g.
		KINO vakari Demonstrējam jauniešiem aktuālas un izglītojošas filmas.	<ul style="list-style-type: none"> 20 apmeklētāji. 3x gadā. 	ID		2020-2025.g.
4.	Zinātnes Māja	Izstrādāt idejās, kā jauniešu māja varētu	<ul style="list-style-type: none"> 3-5 tikšanās ar speciālistiem par JC inovācijām 1 darba grupa. 	ID AN		2025.g

		<p>ķļūt par “zinātnes māju” Piemēram, atkritumu komposts, velo elektrība utt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Plāns ar risinājumiem JC uzlabošanai 			
--	--	---	--	--	--	--

3.2.4. Neformālā izglītība

4. Rīcības virziens		<p>Neformālā izglītība.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās zināšanas neformālās izglītības ceļā; Turpināt attīstīt neformālās izglītības piedāvājumu, pieejamību un tās izmantošanas iespējas Mārupes novadā 				
Nr.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	izpildes termiņš
1.	“Out of frame ”- neformālās apmācības un saliedēšanās ar citu novadu jauniešiem.	Jaunieši sadarbojas ar citu novadu jauniešiem, lai gūtu jaunas kompetences neformālās izglītības ceļā.	No trim novadiem iesaistīti apmēram 30 jaunieši	ID	Pieaicinātās pašvaldības	1x gadā

2.	Jauniešu uzņēmēju pieredzes diena (ēnu diena Mārupē)	Jaunieši izglītoti par karjeras iespējām Mārupē.	Iesaistīti 50 jaunieši	ID	Mārupes uzņēmēji un AN	2021.-2025. 1x gadā.
3.	Neformālie sarunu vakari par jauniešiem aktuālām tēmām	Jaunieši izglītoti par tēmām; <ol style="list-style-type: none"> 1. Dzimumu līdztiesība 2. Garīgā veselība un labklājība. 3. Iekļaujoša sabiedrība 4. Informācija un konstruktīvs dialogs 	<ul style="list-style-type: none"> • 15-20 iesaistītie • 1x gadā. 	ID		2021.-2025.

PIELIKUMI

Pielikums Nr.1 Mārupes novada pašvaldības vispārējie rādītāji

Organizācijas, iestādes, struktūrvienības

1	Jaunatnes organizācijas	Jā	Jaunsargi
2	Jaunatnes interešu grupas	Jā	1. Mārupes Valsts ģimnāzijas skolēnu pašpārvalde 2. Mārupes pamatskolas skolēnu pašpārvalde 4. Jaunmārupes pamatskolas skolēnu pašpārvalde 5. Mārupes novada Jauniešu dome
3	Vispārējās izglītības iestādes	Jā	Mārupes Valsts ģimnāzija » Mārupes pamatskola » Jaunmārupes pamatskola » Mārupes novada Skultes sākumskola
	Pirmsskolas izglītības iestādes	Jā	Pirmsskolas izglītības iestāde Lienīte » Pirmsskolas izglītības iestāde Zeltrīti » Pirmsskolas izglītības iestāde Mārzemīte

	Privātās pirmsskolas izglītības iestādes		<p>Bērnu un jaunatnes radošo spēju attīstības centrs “Namiņš”</p> <p>Ģimenes izglītības centrs “Balodītis”</p> <p>Pamatskola “Brīvā Māras skola” (pirmsskolas grupas)</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde „Bērnu attīstības centrs Pīlīte”</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde “Mazulītis Rū”</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde “Mikija skoliņa”</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde “m’Kripatiņas”</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde “Saulespuķe”</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde “Bembi”</p> <p>Privātā pirmsskolas izglītības iestāde “Zelta Rasa”</p>
4	Profesionālās ievirzes izglītības iestādes	Jā	Mārupes Mūzikas un mākslas skola
5	Dienas centri	Jā	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dienas centrs „Švarcenieki” 2. Dienas centrs „Tīraine” 3. Skultes dienas centrs
6	Jauniešu centri (jaunatnes iniciatīvu centri)	Nē	
7	Sporta struktūrvienība	Jā	Mārupes Sporta centrs

8	Kultūras struktūrvienība	Jā	Mārupes Kultūras nams
9	Bibliotēkas	Jā	Mazcenas bibliotēka, izglītības iestāžu bibliotēkas

Institucionālā sistēma, budžets un pašvaldības atbalsts darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai

1	Noteikta atbildīgā iestāde (vai iestādes struktūrvienība) par darba ar jaunatni īstenošanu un koordinēšanu pašvaldībā	Jā	Mārupes novada Izglītības dienests
2	Izveidota amata vieta „jaunatnes lietu speciālists” atbilstoši jaunatnes lietu speciālista profesijas standartā iekļautajam pienākumu un uzdevumu aprakstam	Jā	No 2011.gada ir izveidota amata vieta „jaunatnes lietu speciālists”
3	Nodrošināta jaunatnes lietu speciālistu apmācība atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem „Jaunatnes lietu speciālistu apmācības kārtība”	Jā	Mārupes novada jaunatnes lietu speciālists apguvis Izglītības un Zinātnes ministrijas organizētajās „Jaunatnes lietu speciālistu apmācībās” (saņemta apliecība)

4	Noteikta darbā ar jaunatni iesaistītās personas (institūcijas) un to kompetence pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanā, izstrādāta darba ar jaunatni struktūrshēma	Jā/Nē	Pašvaldībā strādā speciālisti, struktūrvienības, kuru darba uzdevumi ietver darbu ar jaunatni: izglītības iestādes, Mārupes Sporta centrs, Mārupes Kultūras nams, Mārupes novada sociālais dienests, Mārupes novada bāriņtiesa, Dienas centrs „Švarcenieki”, Dienas centrs „Tiraine” un Skultes dienas centrs Darba ar jaunatni struktūrshēma nav noteikta.
5	Izveidota un darbojas pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai cits mehānisms darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam	Nē	
6	Izveidota un darbojas pašvaldības jauniešu dome atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam	Jā	Darbojas Mārupes novada Jauniešu dome saskaņā ar Mārupes novada Jauniešu domes nolikumu
7	Regulāri nodrošināta darbā ar jaunatni iesaistīto personu (jaunatnes lietu koordinātoru, jaunatnes lietu speciālistu un jaunatnes darbinieku) dalība apmācībās, tālākizglītības, neformālās izglītības pasākumos par jaunatnes politikas jautājumiem	Jā	Ar jaunatnes darbu iesaistītajām personas apmeklē apmācības, tālākizglītības un neformālās izglītības apmācības, kursus, seminārus, ko organizē Izglītības un zinātnes ministrija un citas institūcijas, organizācijas.

8	Izstrādāta un apstiprināta stratēģija vai cits plānošanas dokuments darbam ar jaunatni (piemēram, rīcības plāns, programma u.c.), tā atbilst valsts jaunatnes politikas plānošanas dokumentu mērķiem un uzdevumiem	Jā	“Mārupes novada jaunatnes politikas stratēģija 2013.-2019. gadam” zaudējusi spēku.
9	Darba ar jaunatni stratēģijā (vai citā plānošanas dokumentā) identificētas prioritārās jauniešu mērķa grupas	Jā	Mārupes novada jaunatnes politikas plāns 2020.g. -2025.g.
10	Pašvaldībā veikto plānoto pasākumu pielāgošana konkrētu jauniešu mērķa grupu vajadzībām	Jā	Mārupes novada Jauniešu domes organizētie pasākumi, tiešā mērķauditorija jaunieši. Organizēti izglītojoši un izklaidējoši pasākumi, sadarbojoties ar kultūras namu, skolām un bibliotēkām.
11	Pašvaldība regulāri apkopo datus un izvērtē situāciju attiecībā uz jaunatni	Nē	
12	Jaunatne kā prioritāra mērķa grupa ir identificēta pašvaldības nozaru politikās, tajā skaitā izglītības, veselības, nodarbinātības, sociālās drošības un kultūras jomā	Jā	Jaunatne ir identificēta kā viena no iedzīvotāju mērķgrupām Mārupes novada Attīstības programmā 2020. – 2026 gadam.
13	Izstrādājot stratēģiju (vai citu plānošanas dokumentu) darbam ar jaunatni, veiktas konsultācijas ar jauniešiem, jauniešu iniciatīvu grupām vai jaunatnes organizācijām	Jā	Jauniešu grupas ir paidušas savu viedokli un idejas Mārupes novada Attīstības programmas un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas darba grupu tikšanās reizēs Iedzīvotāju forumos, kā arī ir veiktas individuālas konsultācijas ar jauniešiem.

14	Piešķirts finansējums darba ar jaunatni koordinācijai	Jā	Mārupes novada Izglītības dienesta budžetā paredzēts finansējums Jauniešu domes un ar tās darbību saistīto pasākumu atbalstam.
15	Izstrādāts mehānisms jauniešu iniciatīvu atbalstam konkursa kārtībā (piemēram, ikgadēji piešķirts finansējums vai līdzfinansējums jaunatnes organizāciju vai jaunatnes iniciatīvu grupu projektu īstenošanai)	Jā	Jaunieši var piedalīties konkursā "Mārupe mūsu mājas"
16	Pašvaldība noslēgusi sadarbības vai līdzdarbības līgumu ar jaunatnes organizāciju	Nē	
17	Pašvaldība iesaistījusi starptautiskās jaunatnes struktūrās vai projektos jaunatnes politikas jomā	Jā	Eiropas Savienības Erasmus+ programmas Pamatdarbības Nr.2 (KA 2) skolu apmaiņas partnerību "Communication is an Art". (Jaunmārupes pamatskola) Vasts programmas projektā
18	Nodrošinātas telpas jaunatnes iniciatīvu grupu vai jaunatnes organizāciju aktivitātēm (pasākumu organizēšanai, ikdienas darbībai)	Jā/Nē	Jauniešu Domei ir pieejama telpa Izglītības dienestā. Telpa jādala ar dienesta darbiniekiem. Tā nav brīvi pieejama Mārupes jauniešiem
19	Nodrošināts transports vai cits līdzīga veida atbalsts (nodrošināti pakalpojumi) jaunatnes iniciatīvu grupu vai jaunatnes organizāciju aktivitātēm (pasākumu organizēšanai)	Jā	Pašvaldība pārvadājumiem piedāvā īrēt autobusus norīkojumiem.

20	Jauniešiem samazināta maksa par pašvaldības noteiktajiem maksas pakalpojumiem (ieejas biļetēm kultūras pasākumos, īres maksu pašvaldības telpām utt.)	Nē	Lielākā daļa pašvaldības rīkoto pasākumu ir bezmaksas
21	Nodrošināts finansējums bērnu un jauniešu nekomerciālo nometņu organizēšanai, jo īpaši jauniešiem ar mazākām iespējām	Jā	Pašvaldība konkursa kārtībā finansiāli atbalsta sabiedrisko organizāciju un juridisko personu nometņu organizēšanu, izskatot iesniegumus un piešķirot atbilstošu finansējumu.
22	Pašvaldības finansējums nodrošināts pašvaldības darba ar jaunatni institucionālās sistēmas uzturēšanai	Jā	Pašvaldība finansē atsevišķas institūcijas, kas darbojas ar jauniešiem: Izglītības iestādes, Mārupes Sporta centrs, Mārupes Kultūras nams, Mārupes novada sociālais dienests, Mārupes novada bāriņtiesa, DC „Švarcenieki”, DC „Tīraine” un Skultes dienas centru
23	Pašvaldība piesaista līdzekļus no valsts institūcijām, Eiropas Savienības, privātiem fondiem darba ar jaunatni īstenošanai	Jā	2019 gadā. Piesaistīja finansējumu no JSPA
24	Pašvaldība sniedz atbalstu jauniešiem un viņu izveidotajām jaunajām ģimenēm, tajā skaitā mājokļa jautājumos	Nē	
25	Pašvaldība sniedz sociālos pakalpojumus un pabalstus jauniešiem, kas ir papildus likumos un Ministru kabineta noteikumos noteiktajām obligātajām prasībām	Jā	Tiek nodrošināts bezmaksas psihologa pakalpojums. Viens no pašvaldības palīdzības veidiem ir pabalsta bērna piedzimšanas gadījumā izmaksa.

26	Pašvaldības iestādes ir pieejamas jauniešiem ar kustību traucējumiem	Jā/nē	Domes ēka un daļa izglītības iestāžu ir pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Jauniešu domes telpas atrodas otrajā stāvā, kur ar ratiņkrēslu nav iespējams nokļūt
----	--	-------	---

Jauniešu aktivitātes, intereses un informētība

1	Ievēlēto jauniešu (līdz 25 gadiem) skaits pašvaldības Domē, padomē	Nē	Pašvaldības Domē/padomē nav ievēlēti jaunieši līdz 25 gadiem
2	Darbība interešu izglītībā	Jā	Jaunieši aktīvi darbojas Mārupes Mūzikas un mākslas skolā, interešu pulciņos skolās un sporta treniņos Mārupes Sporta centrā
3	Darbība neformālajā izglītībā	Jā	Jaunieši organizē pasākumus savu skolu jauniešu vidū, darbojas dažādās aktivitātēs dienas centros. Dome organizē pasākumus Mārupes novada jauniešiem.
4	Darbība brīvprātīgajā darbā	Jā	Jaunieši ar brīvprātīgo darbu atbalsta novada Bērnu un jauniešu svētku „Ar vasaru saujā” labdarības akciju, darbojas dažādos dienas centru rīkotos pasākumos, palīdz citos pašvaldības organizētajos pasākumos
5	Pašvaldība organizē pasākumus dažādām interešu grupām	Jā	Pašvaldība organizē sporta aktivitātes, dotē kultūras pasākumus un aktivitātes, nodrošina saturisko pulciņu un iniciatīvu grupu darbību.
6	Pašvaldība organizē nometnes jauniešiem, jo īpaši jauniešiem ar mazākām iespējām	Nē	

7	Pašvaldība iesaista jauniešus sabiedriski lietderīgā darbā un kopējās iedzīvotāju iniciatīvās	Jā	Pašvaldība ar informāciju vietējā laikrakstā, mājas lapā un reklāmas plakātiem, bukletiem aicina iedzīvotājus iesaistīties aktivitātēs (piem.kopējā talkā), bet neizdala atsevišķas iedzīvotāju grupas: bērnus, jauniešus, pensionārus utt.
8	Pašvaldībā tiek nodrošinātas vasaras darbu un citu sezonālo darbu iespējas skolēniem	Jā	2013.gada vasarā Mārupes pašvaldība uzsākusi jauniešu vasaras nodarbinātību Mārupes novadā.
9	Pašvaldība nodrošina prakses vietas, sezonas vai nepilnas slodzes darba vietas jauniešiem pašvaldības iestādēs un sadarbībā ar vietējiem uzņēmumiem	Jā	Pašvaldība ir gatava uzņemt praktikantus, bet prakses vietas neizsludina
10	Jauniešu bezdarbnieku skaits (no visiem bezdarbniekiem, procentuāli)		Mārupē jauniešu īpatsvars no visiem Mārupes bezdarbniekiem ir ap 5 %.
11	Pašvaldības tiesībsargājošo institūciju redzeslokā esošo jauniešu skaits un procentuāla attiecība pret kopējo jauniešu skaitu		Nav

12	Jauniešu izdarītie likumpārkāpumi pašvaldībā attiecībā pret kopējo noziedzīgo nodarījumu skaitu		Aptuveni 1% no kopējā jauniešu skaita Uz 2018. gadu Par alkohola lietošanu vai atrašanās stiprā alkohola reibuma stāvoklī sabiedriskā vietā – 92; Par alkohola lietošanu vai atrašanās stiprā alkohola reibuma stāvoklī, ja to izdarījis nepilngadīgais – 15; Par smēķēšanu neatļautās vietās – 6; Par smēķēšanu, ja to izdarījis nepilngadīgais – 7
13	Pašvaldības policija veic reidus jauniešu atpūtas vietās, veikalos sadarbībā ar jauniešiem, jauniešu iniciatīvu grupām vai jaunatnes organizācijām	Jā	Mārupes novada Pašvaldības policija regulāri apseko novadu un iedzīvotāju pulcēšanās vietas
14	Pašvaldībā kā audzinošā rakstura piespiedu līdzekli tiek piemērots sabiedriskais darbs nepilngadīgajiem jauniešiem par huligānismu, zādzību, krāpšanu u.c.	Nē	
15	Pašvaldība īsteno pasākumu kopumu jauniešu sociālās atstumtības mazināšanai	Nē	
16	Pašvaldība īsteno aptaujas un pētījumus, lai apkopotu un iegūtu informāciju par jauniešiem pašvaldībā un darbu ar jaunatni	Jā	Anketēšana plānota Mārupes novada Izglītības stratēģijas īstenošanas ietvaros 2020. gada janvārī. Mārupes novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte 2020

17	Nodrošināta brīvā laika lietderīgas izmantošanas piedāvājuma un pieprasījuma izpratne	Jā	Apzinot aktualitātes jauniešu vidū valsts mērogā, MJD organizē izglītojošus un izklaidējošus pasākumus novada jauniešiem, veidojot savu pasākumu plānu gadam.
18	Jauniešiem ir pieejama informācija (informatīvi materiāli, mājas lapas, organizētie informatīvie pasākumi) par jauniešu iespējām pašvaldībā (tajā skaitā par brīvprātīgā darba iespējām, neformālo izglītību, brīvā laika izmantošanu, projektu iespējām, sociālajiem jautājumiem), līdzdalības iespējām pašvaldības darbā, t.sk. lēmumu pieņemšanā	Jā/	Par iespējamajām aktivitātēm jaunieši tiek informēti pašvaldības izdevumā „Mārupes Vēstis” un mājas lapā www.marupe.lv/jauniesiem Aktīvi darbojas facebook lapa: Marupes novada jauniešiem https://www.facebook.com/jaunatnemarupe/
19	Izstrādāts konsultatīvais mehānisms, nosakot kur un kādā gadījumā jauniešiem ir iespēja saņemt nepieciešamo informāciju, konsultācijas un palīdzību	Nē/Jā	Nepieciešamo informāciju, konsultācijas un palīdzību jauniešiem ir iespējams saņemt Mārupes novada vispārējās izglītības iestādēs (izstrādāta kārtība, kā izskatīt jauniešu jautājumus), Izglītības dienestā, Mārupes novada jauniešu domē. Īpašs konsultatīvais mehānisms nav izstrādāts.
20	Pašvaldība nodrošina jauniešiem informāciju par darba līgumu un aizsardzības jautājumiem	Nē	

21	Pašvaldības portālā izveidota sadaļa jauniešiem (www.marupe.lv/jauniesiem), kur ietverta aktuālā informācija par pašvaldības darbu ar jaunatni	Jā	Aktuālā informācija par pašvaldības darbu ar jaunatni tiek atspoguļota pašvaldības tīmekļa vietnē www.marupe.lv , Mārupes jauniešu domes facebook kontā.
22	Pašvaldības darba ar jaunatni interneta resursos ir iespēja uzdot jautājumus izteikt priekšlikumus un saņemt atbildes par jauniešiem interesējošiem jautājumiem	Jā	Mārupes novada <i>Facebook</i> kontos: Mārupes novads un Mārupes novada jauniešiem ir iespējams sazināties par jauniešiem interesējošiem jautājumiem.
23	Regulāri izveidota darbā ar jaunatni iesaistīto personu elektroniskā ziņu lapa	Nē	
24	Pašvaldības gada pārskatos ir atspoguļota informācija par darbu ar jaunatni un jaunatnes politikas attīstību	Jā	Pašvaldības gada pārskatā ir apkopota informācija par darbu ar jaunatni un jaunatnes politikas attīstību.
25	Tiek uzturēti interneta sabiedriskā pieslēguma punkti publiskās vietās, kas ir pieejami jauniešiem	Jā	Ir pieejams publiskā interneta punkts Mārupes novada Domē, Mazcenu bibliotēkā un parkā pie Mārupes novada Domes

1	Līdzdalība pašvaldības lēmumu pieņemšanā	Nē	Plānota jauniešu iesaiste izglītības un jaunatnes konsultatīvajā padomes sastāvā
2	Pašvaldības un skolu pašpārvalžu sadarbība	Jā	Pašvaldība ir atvērta skolu pašpārvalžu iniciatīvām
3	Skolu lēmumu pieņemšanā	Jā	Jaunieši patstāvīgi iesaistās skolas lēmumu pieņemšanā - līdzdarbojās skolas padomē
4	Skolu un novadu jauniešu sadarbība	Jā	Jaunieši regulāri piedalās sadraudzības pasākumos vai olimpiādēs, konkursos, sacensībās gan Mārupes novada izglītības iestāžu, gan citu novadu un valstu izglītības iestāžu ietvaros
5	Projekti, ārzemju sadarbības partneri	Jā	<i>e-twinning (Mārupes pamatskola sadarbojas ar Francijas un Turcijas skolām 2019)</i>
6	Paaudžu sadarbība	Jā	Dienas centrā „Svarcenieki” notiek paaudžu sadarbība gan ikdienas, gan dažādu pasākumu ietvaros. Paaudžu sadarbība notiek arī pašvaldības organizēto kultūras, sporta un citu aktivitāšu ietvaros.

Veselība un droša vide

1	Veselīga dzīvesveida veicinoši pasākumi	Jā	Sporta un veselīgas atpūtas veicinoši pasākumi Mārupes Sporta centra un dienas centru darbības ietvaros
---	---	----	---

2	Pašvaldība īsteno pasākumu kopumu jauniešu noziedzības un atkarību mazināšanai	Jā	Pašvaldības policija izglītības iestādēs organizē profilaktiskus un informējošus pasākumus noziedzības un atkarību mazināšanai
3	Informatīvi pasākumi, materiāli par antisociālas uzvedības sekām, jauniešu pienākumiem un tiesībām	Nē	
4	Medicīniskā aprūpe un konsultācijas	Jā	Jauniešiem ir pieejama medicīniskā aprūpe un konsultācijas visās izglītības iestādēs
5	Izveidoti jauniešu veselības un izglītības centri vai darbojas citas vietas, kurās jauniešiem pieejama konsultatīva palīdzība veselības jautājumos	Jā	Ir pieejamas psihologa konsultācijas Plānoti neformālās izglītības pasākumi lai izglītotu jauniešus par fizisko un garīgo veselību.
6	Velo - droša infrastruktūra	Jā	Novadā aktīvi tiek ierīkoti veloceliņi. Izveidots veloceliņu maršruts Mārupe – Jaunmārupe, kas savieno trīs Mārupes novada ciemus. Mārupes novadā pieejamas trīs pašapkalpošanās velo apkopes stacijas
7	Veikti preventīvi pasākumi, izglītojot jauniešus par iespējamiem apdraudējumiem ceļu satiksmē un to novēršanu	Jā	Mārupes novada Pašvaldības policija regulāri veic preventīvos pasākumus skolās, lai informētu skolēnus par ceļu satiksmes noteikumiem, apdraudējumiem un riskiem

8	Ierīkotas un uzturētas publiski pieejamas vietas fizisko aktivitāšu un aktīvās atpūtas veikšanai (piemēram, izveidoti brīvpieejas sporta laukumi, stadioni, spēļu laukumi, sporta zāles, auto-moto trases, skeitparki, uzstādīti basketbola grozi u.c.)	Jā	Mārupes novadā ir pieejami trīs stadioni, divi skeitparki, divi aprīkoti sporta laukumi, trīs sporta kompleksi, bmx trase un sporta zāles izglītības iestādēs.
---	---	----	--